

Segons els organitzadors de la IV Setmana del Llibre Català, el Gremi d'Editors de Catalunya, l'Associació d'Editors en Llengua Catalana, el Gremi de Llibreters de Barcelona i el Gremi de Distribuïdors, aquesta edició té com a objectiu principal, a l'igual que altres anys, «acostar el llibre al públic; no tan sols al cercle d'addictes minoritaris, sinó a un tipus de públic molt més massiu i popular». Una gran exposició on s'invita tant els viatgers que van de pas com els qui volen gaudir simplement del pler de remenar llibres, o passejar-s'hi, o aplegar-s'hi per poder conèixer les darreres novetats aparegudes al mercat. Llibres i més llibres, tots en català, en un espai lúdic, fugint de les convocatòries ja habituals dins el món editorial, com ara la Diada de Sant Jordi o la Fira del Llibre.

En paraules d'un dels seus responsables, «intentem difondre el llibre català, muntant una gran llibreria on posar en relleu l'aspecte lúdic de la cultura, a través d'un dels seus principals mitjans de difusió».

Les tres edicions celebrades anteriorment han posat de manifest el gran atractiu que la mostra desperta en el públic. Concretament, l'any passat es va calcular en 500.000 els visitants, un dels èxits més importants registrats en els últims anys entorn del llibre i un volum de vendes superiors als setze milions de pessetes.

Una exposició on, a part de vendre llibres, el públic més jove troba grups d'animació. Els visitants poc habituats a la lectura poden gaudir d'un autèntic espectacle de portades i títols ben suggestius. I els més introduïts en la matèria hi trobaran tertúlies, signatures d'autors i algun que altre llibre que segurament han buscat durant molt temps sense èxit.

Uns dies abans de la inauguració, hi havia ja confirmats, entre altres actes, la presentació de la col·lecció «Originals» de l'editorial El Llamp, el lliurament i la presentació dels pre-

IV SETMANA DEL LLIBRE CATALÀ,
A SANTS

Lectura entre maletes

Del 20 de febrer al 3 de març, l'estació de Sants obre les portes a 2.000 metres quadrats d'exposició de llibres en català, una mostra que es barreja amb una ambientació molt poc formal: trens, viatgers, maletes i cartells.

Josep M. Bertran

mis Sant Jordi i Carles Riba, i la firma de llibres a càrrec de distints autors, com ara Teresa Pàmies, Rosa Fabregat, Pere Verdaguer, Pilar Rahola i Josep M. Salrach. Entre les tertúlies literàries programades, convé destacar-ne la que es realitzarà sobre poesia, a càrrec del Grup Guspira, i sobre ciència-ficció, amb la participació de Domingo Santos, Antoni Muné, Enric Sullà i Jaume Bonaventura.

El llibre català es confirma

Segons dues enquestes fetes tant a la II com a la III Setmana del Llibre, els visitants són homes i dones, bàsicament entre els 25 i 45 anys, que vénen de Barcelona ciutat i que tenen un cert coneixement del català, com també un nivell d'estudis superiors. Aquest en seria una mica el retrat robot, encara que també destaca una presència significativa de persones que viuen al cinturó industrial, amb un nivell d'estudis baix.

Si bé quan ara fa quatre anys un grup de llibreters es va plantejar la possibilitat de preparar una magna

exposició de llibres exclusivament en català les coses no se'ls pintaven excessivament optimistes, els resultats de l'enquesta valoren molt positivament la iniciativa, i prevenen per a la Setmana del Llibre una continuïtat prolongada.

Els visitants declaren que acudeixen a l'exposició, a part la importància que per a Catalunya té una mostra d'aquestes característiques, per buscar un llibre en concret, per conèixer les novetats i perquè, en definitiva, «saben que hi ha molts llibres a l'estació de Sants».

La imatge del llibre català es molt bona, encara que els enquestats es queixen per la pujada constant de preus. La situació anòmala viscuda durant quatre dècades d'opressió lingüística i cultural, la lluita política de resistència, segons sembla, donen pas a un altra època, on el llibre és entès amb criteris estrictament co-

Estand de la Generalitat durant la II Setmana.

merciars. Ara, precisament, en iniciar-se la normalització política, és quan apareixen les dificultats reals de les cases editores en català. Tot i així, la Setmana ha mostrat progressivament els importants canvis experimentats en els hàbits de lectura. Concretament, l'any 1985, el 71,8 per cent dels enquestats afirmaven llegir anualment més de deu llibres en català.

tema. El Ministeri de Cultura ha apuntat com a possible solució la concessió d'un fons de 1.000 milions de pessetes per a la indústria editorial espanyola, a fi de promoure activitats com la realització de campanyes de publicitat, element tan oblidat i tan poc utilitzat pels editors, compres per a biblioteques públiques, elaboració de catàlegs o accions similars. Lògica-

sojería de l'empresa, però molt especialment la capacitat inversora, ja que la puja dels costos de paper i mà d'obra no es paralitza.

Per contra, l'evolució de l'edició de llibres en català ha experimentat darrerament un augment clar en les xifres de producció i vendes. Paral·lelament a l'ajut que la Generalitat de Catalunya ofereix mitjançant la compra de

Cartell anunciador de la II Setmana en l'entrada a l'estació de Sants.

Un altre punt de referència són les vendes globals realitzades, on, com hem assenyalat anteriorment, la III Setmana va superar en un 70 per cent els resultats de l'anterior, i va duplicar el nombre de llibrers venuts.

Pel que fa a la selecció temàtica, literatura en general, història i literatura infantil i juvenil van representar el 70 per cent d'aquestes vendes. Apartats com els de religió i filosofia van demostrar una certa vigència, com ho demostra el fet que van triplicar i quintuplicar les vendes respecte a l'edició anterior.

L'IVA, un difícil entrebanc per al llibre

Un dels aspectes preocupants de cara a la inauguració de la IV Setmana del Llibre és el tema de l'IVA. Segons un estudi realitzat per la Federació de Gremis d'Editors, l'augment del 6 per cent produït en el sector del llibre es pot arribar a traduir en un increment del preu final acostat al 16 o al 19 per cent, fet que «comportaria una reducció de la demanda en un 7,2 per cent». Encara que la dada no sigui del tot fiable, serveix com a enunciat del

ment, la dotació encara està pendent de negociació entre el Ministeri de Cultura i el d'Hisenda, i si és aprovada, encara seria més difícil distribuir-la entre les 1.141 empreses editores registrades a l'Estat espanyol.

Editar llibres, un món espinós

L'increment dels preus, però, no n'és ni de bon tros el problema principal. Les empreses editorials situades a Catalunya sempre han jugat un paper fonamental en el conjunt del sector estatal. Concretament, la seva capacitat exportadora suposa actualment prop del 50 per cent del comerç editorial espanyol a l'estranger. La crisi viscuda pels països iberoamericans i la manca de liquiditat van afectar profundament el sector. En relació a l'any 1982, en 1983, les exportacions catalanes de llibres (en quilos) a Argentina van disminuir en un 17 per cent, a Veneçuela en un 43,5 per cent i a Mèxic en un 67 per cent, tres països clau per a la indústria editorial catalana. Enguany el deute vençut es podia estimar en 15.000 milions de pessetes.

La situació afecta greument la tre-

300 exemplars de cada edició, l'increment de la lectura en català és un fet a constatar molt important. Segons un estudi realitzat per l'Institut de Sociologia Lingüística, en 1985, a l'àrea metropolitana de Barcelona, una de cada quatre persones havia estudiat o estudiava en català; dues de cada deu persones llegien en català molt sovint i la programació nocturna de TV3 arribava a quotes d'audiència superiors al 44 per cent dels espectadors residents a Catalunya.

La IV Setmana del Llibre es troba, per tant, immersa en aquesta cruïlla de fets contradictoris, tant pel que fa a la crisi que viu el sector com a l'impuls creixent que l'hàbit de lectura de llibres en català, o si més no la seva compra confirmada, ja que encara no podem saber exactament si es llegeix tot el que es compra o si, malauradament, són textos que passen a engrandir una bonica i estètica llibreria.

Sigui com sigui, les xifres són molt encoratjadores. Durant l'any 1984 es van publicar 3.018 títols diferents, 643 més que l'any anterior.

Potser tot això servirà com a invitació per fer volt per l'estació de Sants aquests propers dies. □